

[Hjortnæs]

For nogle år siden fik vi et miljøministerium i dette land; vi fik verdens mest moderne og – troede vi da – mest effektive miljøløvgivning. Nu skulle vi til at være et foregangsland, nu skulle vi til at rette op på årtiers miljøriseri, nu skulle vi til at forebygge miljøskader, nu skulle vi ikke komme halten de bagefter. Og så oplever vi alligevel og ikke så helt sjældent endda, at vi er bagefter. Skovene dør omkring os, mens vi diskuterer, om det skyldes den sure regn; nitrat siver stille og roligt ned i vores grundvand og forurener det, imens vi diskuterer, hvad der er at gøre ved det.

Nu får vi så at vide, at vore fedtdepoter er fyldt godt op med dioxiner; vi får at vide, at disse dioxiner er giftige, men at det i øvrigt er vanskeligt at vurdere deres virkning på miljøet og på sundheden, og vi får at vide, at der ikke endnu er udviklet anerkendte metoder til indsamling og analyse af flyveaske og røggasser fra forbrændingsanlæg. Ja, man tror det næppe: her vandrer vi rundt på månen og har udviklet den mest avancerede teknologi – der er sågar nogle, der påtænker at bruge milliarder af kroner for at forske i stjernekrig – men en metode til at analysere flyveaske har vi ikke udviklet.

Vi får at vide, at det er meget vanskeligt at lave en kvantitativ bestemmelse af de enkelte dioxinforbindelser, og at de foreliggende analyseresultater allerede af den grund er meget usikre. Vi får at vide, at man ved meget lidt om giftigheden af de forskellige komponenter og arter af dioxiner, og at der ikke findes metoder til at vurdere dioxinernes langtidsvirkning på den menneskelige organisme. Vi har også fået at vide, at dioxinerne i tilstrækkelige koncentrationer er kræftfremkaldende. Men nu fortæller miljøministeren os, at det er de vist ikke alligevel; derimod skulle de fremme kræftudviklingen i celler, hvor kræftdannelsen allerede er startet.

Det antydes – i hvert fald i noget af det materiale, jeg har læst – at mennesket nok er mere modstandsdygtigt over for dioxinernes giftvirkning end dyr, men at der i øvrigt nok er stor forskel på det enkelte menneskes modstandskraft; reelt ved man ikke noget om det.

Vi får at vide gennem et TV-program, hvad vi ikke har vidst før, at modermælken indeholder større mængder dioxin, end miljøstyrelsen anser for tilladeligt. Alligevel

siger myndighederne og ansvarlige læger, at der ikke er nogen grund til at holde op med at amme spædbørn. Aviskommentarer antyder, at eksperter længe har haft en mistanke om, at der er for meget dioxin i modermælk, og det antydes tillige, at der har været fremsat ønske om en landsomfattende undersøgelse, men at sundhedsstyrelsen har sagt nej.

Det er helt uforståeligt, hvis det er sandt, og absolut kritisabelt, hvis forklaringen på nej'et er mangel på bevilling. Ingen kan da være tjent med – og jeg kan slet ikke forstå, at miljøministeren kan leve med det – at to tilfældigt udvalgte modermælksanalyser får lov til at stå alene.

Ministeren fortæller, at der er mere end 200 forskellige dioxiner, og at der er stor forskel på den relative giftighed. Hvad er det for dioxiner, der er fundet i den modermælk, der er blevet analyseret? Hvad er det i det hele taget for dioxiner, som hyppigst forekommer ved affaldsforbrænding? Og hvad er det for stoffer, som i særlig grad er farlige for mennesker? Skal vi have forbudt afbrænding af plast, skal vi have forbudt afbrænding af imprægneret træ?

Til dagbladet Information af 19. april 1985 siger Anette Bøtler-Hansen fra Foreningen Forældre og Børn i Svendborg:

»Det står for mig som noget ganske frygteligt at sidde her og hælde gift ned i mit spædbarn.«

Anette Bøtler-Hansen savner bl.a. oplysning om, hvorvidt den geografiske beliggenhed betyder noget for dioxinindholdet i modermælken, og nogle vurderinger af, om modermælkserstatning er bedre.

Vi ved intet om det.

Ligeledes til dagbladet Information af 19. april 1985 siger amtsrådsmedlem for Århus amt Chr. Bundgård:

»Fra lokale ansatte i sundhedsstyrelsen har jeg erfaret, at der er væsentlig større sygelighed blandt spædbørn end tidligere.«

Ja men kan en sådan påstand få lov til at stå uden at blive verificeret eller afkræftet? Jeg forstår det ikke.

Ministeren taler i sin besvarelse af forespørgslen om en række initiativer. Det er meget godt, og der er også grund til at takke ministeren så langt. Alligevel spørger jeg mig selv, om initiativerne er tilstrækkelige til at give svar på de mange spørgsmål, som i dag